

Ik win nooit iets

Over het boek

Auteur: Evelien De Vlieger
Illustrator: Ruth De Jaeger
Uitgeverij: Querido

Over de makers

Evelien De Vlieger studeerde Germaanse filologie en ging daarna aan het werk als redacteur en copywriter. Sinds de publicatie van haar eerste prentenboek in 1999 schrijft ze boeken voor alle leeftijden, van kleuters tot tieners, en sinds kort ook voor volwassenen. Ze schrijft vooral realistische verhalen die in het hier en nu spelen. Haar doel is en blijft kinderen en jongeren meenemen in een verhaal dat zwaarte en lichtheid combineert.

Ruth De Jaeger studeerde in 2016 af als illustrator aan het KASK | School of Arts in Gent. Van 2017 tot 2020 was ze stadstekenaar van De Vooruit (nu VIERNULVIER) in Gent. Ze tekent, schildert en maakt verhalen waarbij ze zich laat inspireren door de natuur rondom zich. Behalve boeken illustreert ze af en toe voor een krantenartikel of maakt ze een muurschildering of raamtekening. Ze geeft daarnaast ook 'Algemene beeldende vormgeving' aan de academie van Maldegem. Haar eerste geïllustreerde boek "Geroezemoes" werd vorig jaar geselecteerd voor de Leesjury.

1. VOOR HET LEZEN

- Lees de titel voor alsof je het over jezelf zegt, op een soort verongelijkte toon: "Ik win nooit iets."
 - Heb jij deze zin ooit wel eens gezegd of gedacht?
 - Doe jij wel eens mee aan een wedstrijd? Welke?
 - Heb je al eens iets gewonnen? Wat was dat?
- Bekijk samen de cover en de korte inhoud.
 - Ben je nieuwsgierig naar het verhaal? Zo ja, wat heeft je nieuwsgierig gemaakt?
 - Heb je zin om dit boek te lezen?

2. HET VERHAAL

2.1. Korte inhoud

Nelle en haar ouders hebben het thuis niet breed, op vakantie gaan zit er normaal niet in. Maar dan wint Nelle onverwacht de hoofdprijs van de schooltombola: een reis naar een zonnig eiland. Het wordt een tijd om nooit te vergeten, met fijne en verrassende ontmoetingen, allerhande nieuwe activiteiten en een vleugje avontuur.

2.2. Cover & illustraties

- Blader door het boek en bespreek algemeen de illustraties.
 - Hoe zou je de illustraties omschrijven? (kleurrijk, eerder vlak, veel patronen...)
 - Hou jij van deze stijl?
 - Vind je dat deze illustraties passen bij het verhaal? Waarom (niet)?
- Bekijk nu meer specifiek de afbeelding op de cover.
 - Wat zie je allemaal? (een zwembad, een meisje dat in het zwembad springt, planten achter het zwembad, twee paar voeten van mensen die naast het zwembad liggen te zonnen, de uiteinden van twee ligbedden, een kat)
 - Welk tafereel uit het boek heeft de illustrator hier afgebeeld? (Nelle springt in het zwembad terwijl haar ouders ernaast liggen te zonnen) Vond je dit onmiddellijk herkenbaar? Door welke typische kenmerken komt dit? Had jij er nog iets bijgetekend om het nog herkenbaarder te maken? Zo ja, wat?
 - Valt je iets op aan het perspectief? Oftewel: vanaf welk oogpunt kijk je naar de afbeelding: opzij, boven, onder? (opvallend: het zwembad zien we van bovenaf, de (delen van) personages van opzij)

MATERIAAL

-
- Blad papier voor elk jurylid
 - Kleurpotloden
-
- Dit is een voorbeeld van omklapping: verschillende perspectieven komen samen in één illustratie (<https://kunstgeschiedenis.jouwweb.nl/vormgeving/ruimtelijkheid> → zie "omklapping"). Kleine kinderen doen dat vaak onbewust wanneer ze tekenen, maar uiteraard heeft de illustrator hier bewust voor gekozen.
 - Nu je dit weet, kan je in het boek nog voorbeelden van omklapping vinden? (p.13, 33, 36-37, 65, 87, 92).
 - Waar zit de omklapping in deze illustraties?
 - Kan je bedenken waarom de illustrator hiervoor kiest?
 - Kan je zelf een tekening met omklapping maken?
 - Vraag de juryleden eerst of ze zelf een tafereel kunnen bedenken waarbij ze een omklapping maken. Misschien hebben ze inspiratie gekregen door de illustraties uit het boek. Wanneer er juryleden zijn die dat moeilijk vinden, kan je hen begeleiden door deze opdracht:
 - Teken een plattegrond met wegen, eventueel ook spoorwegen. Je tekent de wegen dus alsof je ze van bovenaf ziet.
 - Teken nu naast of tegen je wegen voertuigen (auto's, fietsen, treinen...), huizen, bomen... maar op zo'n manier alsof je ze van opzij ziet.

2.3. Personages

- Noem alle personages. Eventueel kan je kaartjes maken met de namen op en ze openleggen.
 - Welk van deze personages lijkt het meest op jou? Door welke eigenschappen komt dat?
 - Met welke personages zou jij het liefst bevriend zijn? Waarom?
- De kans is groot dat meester Bart niet erg sympathiek bevonden wordt. Nochtans blijven de andere personages steeds heel vriendelijk voor hem.
 - Wat zou jij doen als meester Bart op vakantie in jouw hotel zou blijken te zitten? Zou je hem blijven helpen, net zoals de families van Nelle en Mara?
 - Meester Bart houdt duidelijk niet zo van zijn beroep. Welk beroep zou beter bij hem passen?

2.4. Stijl

- Bespreek met de juryleden de moeilijkheidsgraad en stijl van de tekst:
 - Vond je dat dit boek vlot las? Waaraan lag dat vooral?
 - Lengte van de zinnen: (te) lang / kort?
 - Moeilijkheidsgraad van de woorden: (te) gemakkelijk / moeilijk?
 - Leesbaarheid van de tekst: (te) groot / klein, (te) veel/weinig tekst per blad?
 - Kon je je alles goed voorstellen, kon je je goed inleven? Kan je zeggen hoe dat kwam?
 - Zijn er passages die je bijgebleven zijn? Zo ja, waarom net die passage?
- Indien het antwoord op de laatste vraag "nee" is, vind je in bijlage enkele mooie / grappige fragmenten waarvan je eventueel de taal kunt bespreken: wat heeft de auteur hier gedaan om dit mooi / grappig te maken?

- De vader van Nelle houdt van woordspelletjes en rijmen. Vooral met Nelles naam is hij heel inventief:
 “Wij zitten aan het ontbijt, Nelletjes.
 Kom maar snelletjes.
 Of we eten ALLES op
 (behalve de velletjes).”
 (p.45)
 → Wie kan er met zijn of haar eigen naam zo'n rijmpje bedenken?

2.5. Tijd

'De tijd gaat veel te snel!' vindt Nelle op p.69. Dat herkent iedereen wel, dat de tijd snel gaat als je plezier hebt. Maar wat vinden de juryleden van de tijd in dit boek?

- Vind je dat de tijd eerder snel of eerder traag gaat? Staat de auteur lang stil bij de gebeurtenissen of gaat het snel vooruit?
- Wanneer gaat het trager? (in het begin met de tombola, de eerste dagen van de vakantie...) Wanneer sneller? (de tweede week van de vakantie) Worden er ook periodes overgeslaan? (de tijd tussen het winnen van de tombola en het vertrek op reis)

2.6. Einde

- Komt op het einde alles goed? (overwegend wel) Wat wel? (de ouders van Nelle hebben weer werk, ze hebben op reis goede vrienden gemaakt, Nelle zit bij een lieve juf) Wat niet? (meester Bart is nog steeds even onverdraagzaam als in het begin)
- Heb je liefst dat boeken goed eindigen? Of maakt dat niet uit?
- Vind je het einde realistisch? Was het realistischer geweest als Nelles leven na de vakantie weer hetzelfde was geweest als ervoor?

3. VERWERKING

3.1. Vakantie

(Probeer het bij dit onderwerp vooral over droomvakanties te hebben, niet over echte reizen die de juryleden gemaakt hebben, of zorg er in elk geval voor dat het geen opbod wordt over wie ooit de verste reis maakte.)

- Nelle wint een echte droomvakantie. Naar welke bestemming zouden de juryleden wel een reis willen winnen? Haal de affiches in de bijlage erbij.
 - Voor welke wedstrijd(en) zou jij wel een lotje kopen?
 - Wat is jouw ultieme droombestemming?
 - Welke activiteiten maken een echte vakantie voor jou?
 - Is het belangrijk dat het op vakantie goed weer is?
- Maak eventueel een link naar “Hoog in de boom begint de zomer”.
 - Is een vakantie dichtbij huis even leuk als een verre vakantie?
 - Maak jij graag nieuwe vrienden op vakantie of hoeft dat niet zo?

MATERIAAL

-
- Reistijdschriften (over verschillende types bestemmingen)
 - Schaar en lijm
 - Blad papier voor elk jurylid
 - Stiften
-
- Vraag de juryleden om elk een affiche te maken voor een tombola waarvan zij de hoofdprijs wel zouden willen winnen.
 - De hoofdprijs is een reis: welke vakantie zou jij het liefste winnen?

- Vergeet de details niet: hoeveel kost een lotje, wanneer is de trekking, wie is de sponsor...?
- Maak een collage: gebruik zo veel mogelijk de afbeeldingen (en eventueel tekst) uit de tijdschriften, vul aan met stift waar nodig.

3.2. Armoede

De ouders van Nelle hebben weinig geld.

- Waaraan merk je dat? (letterlijk op p.11, maar ook: de maaltijden zijn eenvoudig, er zitten gaten in haar sokken...)
- Maakt hen dat ongelukkig? Hoe staan ze in het leven (optimistisch: "We zijn toch rijk, want we hebben jou" (p.11), dankbaar)
- Wat denk jij: maakt geld gelukkig? Waarom wel/niet?

3.3. Waardering: woordenwolk

- Laat elk jurylid een aantal woorden (minimum drie) opschrijven ter waardering. Enkele hulpvragen:
 - Welke woorden zou je gebruiken om dit boek te omschrijven?
 - Hoe voel je je bij het lezen van het boek?
 - Wat vond je van het boek?
- Geef eventueel woorden als inspiratie (maar moedig hen aan om ook eigen woorden te bedenken), hier vind je mogelijkheden: <https://www.deleesjury.be/sites/default/files/beoordelingsrasters.pdf>.
- Geef alle woorden / omschrijvingen in in een digitale woordenwolk (deze <https://www.freewordcloudgenerator.com/generatewordcloud> bijvoorbeeld, maar er is nog veel meer keuze: <https://www.weareteachers.com/free-word-cloud-generators-for-teachers/>)
 - Welk woord springt er het meest uit?
- Op het internet kan je recensies vinden van andere lezers, veelal door volwassenen geschreven. Wanneer je die woorden in een woordenwolk steekt, krijg je een resultaat zoals in de bijlage.
 - Kan je je wat vinden in deze woordenwolk?
 - Wat zijn de gelijkenissen en verschillen met jullie woordenwolk?

VERDER LEZEN

- Wat ik wens / Reine De Pelseneer en Richard Verschraagen (ill.) (De Eenhoorn, 2017)
 - Het been van opa / Reinhilde Van Driel (Davidsfonds / Infodok, 2020)
 - Gewoon Mike / Marijke Umans (De Eenhoorn, 2022)
-

Bijlage 1:

Ik win nooit iets – Stijl (2.4.)

'Je was de kaas vergeten, pap', zegt Nelle. Ze hangt haar schooltas aan de kapstok.

'Er zat niets tussen mijn brood.'

'Het was smeerkaas met gaten,' zegt haar vader.

'O ja? Daar was niets van te zien.'

'De kaas zal 'm gesmeerd zijn.'

(p.10)

Het lijkt wel of Nelle droomt. Als ze uit het raam kijkt, ziet ze niets. De wereld ligt onder hen, maar de wolken dekken alles af. Eén groot veld van slagroom ziet ze. Maar ze droomt niet, ze is klaarwakker.

(p.27)

Nelle sprint terug naar de kamer. Op de trap schiet ze langs de benen van een man. Twee kuiten met veel haar erop. Ze kruipen als pruiken de trap op. Maar Nelle heeft haast en stopt niet.

(p.49)

Na het eten gaan Nelle en haar ouders nog naar het strand. De zon is bijna onder. De zee is donker, maar alle kleuren van de dag zitten er nog in. Blauw, groen, grijs, wit, geel en zelfs rood.

(p.68)

Nelle begint te huilen. Tranen met tuiten, wel drie handdoeken vol.

'Wat moeten we met al dat water,' zegt Fred. 'De zee loopt al over.'

Maar bij Nelle kan er zelfs geen kleine lachje af.

(p.69)

Er vaart een grote zeilboot langs. Ze wiebelen op de golven. Straks kieperen ze nog om. Zwemmen kunnen ze, maar het strand is een heel eind. En wie weet wat er in dat donkere water zit?

Ze gaan dicht bij elkaar zitten, weg van de rand. Zeerovers voelen ze zich niet meer. Badeendjes eerder.

In een heel groot bad.

(p.76)

Dan zwiert de deur plotseling open en staat Boes weer in de kamer. In een rok van rood satijn en een bloes met glitters.

'Wat ben je mooi, mam,' zegt Nelle.

Fred steeks zijn handen in de lucht.

'Ho!' zegt hij. 'Een dief! Je had mijn hart al. En nu kom je het nog eens stelen?'

(p.90)

Als Boes begint te zingen wordt het muisstil. Het is alsof de zon weer begint te schijnen. Maar dan met klanken in plaats van licht. Fred filmt alles met zijn telefoon.

Samen dromen ze weg. De hoge noten kriebelen in hun oren. Alle tranen komen los te zitten. Alle lachjes.

En zelfs de stekels in Barts voet.

(p.99)

Bijlage 2a

Ik win nooit iets – Vakantie (3.1.)

Bijlage 2b

Ik win nooit iets – Vakantie (3.1.)

Bijlage 2c

Ik win nooit iets – Vakantie (3.1.)

Win!
3X EEN CITYTRIP NAAR LONDE
VOOR 2 PERSONEN

Win a
Photo Safari
to
South Africa
worth over
£3,000!

Bijlage 3

Ik win nooit iets – Waardering: woordenwolk (3.3.)

